

Миливој Сребро

СТВАР ИЛИ АЛТЕР ЕГО

(Драган Лакићевић: ДРУГО ЛИЦЕ, Књижевна омладина Србије, Београд 1977)

„Та велика Реч
извор је
твог говора“

Збирка песама Драгана Лакићевића ДРУГО ЛИЦЕ представља поетско трагање за изгубљеним или отуђеним идентитетом у сфери материјалног чији би прави израз представљала модерна цивилизација. Писана без неког нарочитог унутрашњег порива, али са пуно проживљености, ова збирка нас уводи у један свет где владају закони алијенације као логична последица реифициране стварности коју песник опсервира. У таквом свету ствар је стављена на сами пиједестал, а индивидуа (човек) присутна само као појавна могућност разголићене и неаутентичне природе. Уколико се индивидуа жели приказати, она се транспормише у свој alter ego (ствар) и тек као таква испољава свој, сада инкарнирани идентитет. Тако појам ствари добија нови квалитет, постаје шири — свеобухватан. Уколико смо се више поистоветили са ствари, уколико смо више материја, што је гаранција нашег постојања, макар у метаморфози — раном стању. Дакле, облик се мења, али идентитет остаје исти, не губећи своју функцију у поетском механизму Лакићевића. Тек тако схваћена, ова поезија добија своју хаману ноту, јер преко ствари успоставља контакт са бићем, са човеком постављеним у спектар просто-

ра и времена. Тиме Велика реч бива остварена, а живот оваплоћен у стварима добија некакав смисао и дубину.

Иначе, збирка је композиционо успела и представља компактну целину кроз коју се поетска нит континуирано креће. У првом поглављу УНИШТАВАЊЕ песник раскида са завичајем — посредно, из даљине, сумњајући у његово постојање као у илудију:

*Прекидам жицу
далековода
која ми још носи мисао
која ме још са нечим веже*

Већ у првим стиховима појављује се скептик и наслућују се тамни тонови са призвучком песимизма. Јављају се слике које асоцирају на првобитни идентитет (фотографије и огледала), али у процесу уништавања. Сугерише се нови свет кога срећемо у другом одељку — МОЈЕ ДРУГО ЛИЦЕ. У таквом свету индивидуа бива потиснута, постављена у пасиван положај и отуђена. Алијенација овде тежи ка екстремној тачки, премда је песников превасходни задатак

да разотући биће, да му врати аутентичност и изгубљени за-вичај. Ребају се слике „арми-ране“ природе и ваздуха пуног електрицитета. Напон је ису-више висок да би се свест вра-тила своје праискону, својој правој природи. Човек је ту стра-но тело, нешто што је из-губио везу са пореклом, па се креће хаотично, „целину нару-шава“ и не налази своје ме-сто у новонасталом поретку. ОН, заправо, постаје онај уса-мљни Олук кроз кога пролазе „љубав и време / пролази ле-пола“, без и најмањег судело-вања његове свести, без могу-ћности да делује на ток зби-вања. Ипак се он у једном тре-ну буди, осетивши своје живо, иако пригушено, било, претва-ра се у водоскок и јурне „си-ловито према небу“, изражава-јући тако свој бунт пред го-

лом истином постојања, бунт који није ларпурлартистички без обзира на крајњи исход.

И цела збирка заснована је на сукобу ствар-биће, који се конкретизује у дијаметралним појмовима: улица — згажени цвет. Иако уништен, цвет је симбол отпора, немирења са постојећим, симбол угрожене природе. Дакле, узето у ши-рем значењу, супростављене су две природе, без могућности адаптације једне прма другој. Међутим, песникова визија буд-ућности свела би се на апсурд уколико антагонизам не би био превазиђен. Решење Лакићевић налази у сфери ТРЕЋЕ ПРИ-РОДЕ, појачавајући функцију поезије до вредности онтолош-ког, чиме Велика Реч постаје средство разотуђења бића, из-вор говора и постојања.